

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Навчально-науковий інститут публічного
управління та державної служби**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ
ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

**здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти,
за спеціальністю 256 - Національна безпека (за окремими сферами
забезпечення і видами діяльності)**

Київ – 2023

Рецензенти:

доктор юридичних наук, доцент Н.М.Корчак
(Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка),
доктор наук з державного управління, професор І.А.Семенець-Орлова
(Міжрегіональна Академія управління персоналом),
кандидат психологічних наук, доцент В. Зеленін
(Український державний університет імені Михайла Драгоманов
Драгоманова)

Рекомендовано до друку вченою радою Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 1 від 11 вересня 2023 р.).

Ситник Г.П., Таран Є.І.

С41 Методичні рекомендації щодо підготовки та захисту кваліфікаційної магістерської роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти, за спеціальністю 256 - Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) та освітніми програмами "Стратегічний менеджмент у сфері національної безпеки" / Г.П.Ситник, Є.І.Таран К: ВПЦ "Київський університет", 2023. – 73 с.

У методичних рекомендаціях викладено загальні вимоги до змісту та оформлення кваліфікаційних магістерських робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 256 - Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) освітньої програми "Стратегічний менеджмент у сфері національної безпеки". Розкрито значення кваліфікаційної магістерської роботи для підготовки кваліфікованого фахівця у сфері національної безпеки, здатного здійснювати управлінську діяльність при розв'язуванні складних задач і проблем на стратегічному рівні управління та у процесі навчання, мету, основні завдання, послідовність і особливості виконання окремих розділів роботи. Наведено характеристики основних структурних елементів магістерської роботи та методичні поради щодо забезпечення наукової обґрунтованості положень, які в них відображені, а також нормативні вимоги до її оформлення, організації праці здобувача під час написання, апробації, рецензування і захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Мета та основні завдання виконання кваліфікаційної магістерської роботи	6
2. Послідовність виконання кваліфікаційної магістерської роботи	9
3. Вимоги до структури та змісту кваліфікаційної магістерської роботи.	14
4. Вимоги до оформлення кваліфікаційної магістерської роботи	25
5. Рецензування і попередній захист кваліфікаційної магістерської роботи	32
6. Захист та оцінювання кваліфікаційної магістерської роботи	34
Рекомендована література	39
Інтернет-ресурси	41
Додатки	42

ВСТУП

Відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) для другого (магістерського) рівня вищої освіти, плану навчання здобувачів вищої освіти за вказаними рівнем та спеціальністю, їх атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

Написання та захист кваліфікаційної магістерської роботи допомагає проявити вміння глибоко й всебічно досліджувати поставлені проблемні питання щодо забезпечення національної безпеки, робити обґрунтовані висновки і надавати конкретні пропозиції (рекомендації) щодо їх вирішення. Тому кваліфікаційна магістерська робота передусім дає можливість виявити рівень практичної підготовки здобувача до самостійного розв'язання професійних завдань щодо забезпечення національної безпеки. Це означає, що майбутній фахівець-управлінець повинен правильно використовувати теоретичні положення в галузі знань 25 – Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону для успішного розв'язання поставлених завдань, вміти користуватися методичним та науковим інструментарієм. Це дослідження має елементи наукової новизни, а його результати – теоретичну та практичну цінність.

Кваліфікаційна магістерська робота, з одного боку, має узагальнюючий характер. Вона є своєрідним підсумком підготовки магістра – майбутнього фахівця у сфері національної безпеки. З іншого боку, магістерська робота є самостійним оригінальним науковим дослідженням здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти вищої, оскільки він упорядковує накопичені наукові факти та доводить їх наукову цінність або практичну значущість.

У Методичних рекомендаціях щодо підготовки та захисту кваліфікаційної магістерської роботи здобувачами другого (магістерського)

рівня вищої освіти, за спеціальністю 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності), розкриваються вимоги до визначення мети, основних завдань виконання цієї роботи, послідовність і особливості окремих етапів її виконання (підготовки) . Надано рекомендації щодо структуризації змісту (тексту) кваліфікаційної магістерської роботи, нормативних вимог до її оформлення, організації праці здобувача під час написання, апробації, рецензування, захисту та в процесі оцінювання роботи.

При написанні кваліфікаційної магістерської роботи, оприлюдненні результатів дослідження, підготовці та захисті роботи окрім цих методичних рекомендацій здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти, за спеціальністю 256 - Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) необхідно ознайомитися та керуватися положеннями таких документів: Законами України: "Про освіту" та "Про вищу освіту" [9;10]; Стандарт вищої освіти за спеціальністю 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) для другого (магістерського) рівня вищої освіти [11], Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 "Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання" [6], Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затверджене Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка 02.03.2020 р. № 8 [7], (додаток У).

1. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна магістерська робота – це документ, на підставі якого державна екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної та практичної підготовки випускника, його готовність до самостійного виконання роботи за фахом і приймає рішення про присвоєння відповідної кваліфікації. Тому вона є самостійною індивідуальною роботою, що містить елементи наукової новизни та дозволяє оцінити рівень теоретичної та практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 256 - Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності).

За результатами підготовки кваліфікаційної магістерської роботи відбувається контроль набутих знань, вмінь та навичок, необхідних для формування інтегральних, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей фахівця у сфері національної безпеки.

Метою виконання кваліфікаційної магістерської роботи є вирішення професійної проблеми, що ґрунтується на комплексному опануванні матеріалу і методів дослідження, послідовному викладенні досягнутих результатів та пошуку шляхів практичного застосування теоретичних знань. Це дозволяє оцінити здатних здійснювати управлінську діяльність при розв'язуванні складних задач і проблем на стратегічному рівні управління у сфері національної безпеки, в сучасних умовах державотворення.

При підготовці кваліфікаційної магістерської роботи здобувач повинен вирішити такі завдання:

обрати тему дослідження й обґрунтувати її актуальність;

вивчити наукову літературу з обраної теми, ознайомитися з джерелами інформації (даними статистичних збірників, довідників, інтернет-ресурсами тощо);

визначити об'єкт та предмет дослідження, сформулювати його мету, та

завдання;

скласти поетапний план виконання кваліфікаційної магістерської роботи;

сформувати необхідну інформаційно-статистичну базу щодо вибраної теми роботи;

висвітлити полеміку і викласти власну точку зору із дискусійних питань, що стосуються проблематики дослідження;

зробити обробку та аналіз зібраних даних, використовуючи економіко-статистичні, евристичні та інші методи;

підготувати кваліфікаційну магістерську роботу, оформити її відповідно до встановлених вимог та надати науковому керівнику на перевірку;

усунути виявлені науковим керівником недоліки та отримати від нього відгук на роботу;

подати зброшуровану завершену кваліфікаційну магістерську роботу на кафедру, пройти внутрішнє та зовнішнє рецензування роботи;

підготуватися до попереднього захисту кваліфікаційної магістерської роботи на засіданні кафедри;

подати електронну версію кваліфікаційної магістерської роботи для перевірки на академічну доброчесність (плагіат);

підготувати презентаційний та роздатковий матеріал, захистити результати дослідження перед екзаменаційною комісією.

Кваліфікаційні магістерські роботи виконуються здобувачами індивідуально відповідно до тем, які розробляються та затверджуються встановленим порядком.

В ході дослідження доцільно використовувати статистичні дані, матеріали органів виконавчої влади України, органів місцевого самоврядування, громадських організацій тощо.

Заслуговує на увагу використання магістрантом при написанні кваліфікаційної магістерської роботи матеріалів монографічних,

соціологічних, експертних та інших досліджень, виконаних іншими фахівцями з обраної проблематики.

В цілому, кваліфікаційна магістерська робота має характеризуватися логічністю, доказовістю, аргументованістю і відповідати таким вимогам:

містити поглиблений аналіз досліджуваної теми та елементи самостійного дослідження, зокрема (за необхідності) ті чи інші розрахунки;

містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення діяльності суб'єктів управління у сфері національної безпеки на досліджуваному об'єкті;

мати належне оформлення та всі потрібні супровідні документи (відгуки, рецензії);

бути виконаною і поданою на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

має бути перевірена на академічну доброчесність (плагіат).

В цілому ж майбутній фахівець-управлінець у сфері національної безпеки має продемонструвати здатність до пошуку, систематизації та використання наукового матеріалу відповідно до вибраної наукової проблематики, визначеного предмета та завдань дослідження. Він має комбінувати використання загальнонаукових і спеціальних методів дослідження залежно від поставлених наукових завдань та підготувати обґрунтовані самостійні висновки й практичні рекомендації щодо вирішення цих завдань. Тому майбутній магістр, фахівець-управлінець у сфері національної безпеки, має проявити здатність до ґрунтовного і всебічного дослідження кількісних і якісних характеристик об'єкта дослідження та уміння надати конкретні пропозиції щодо шляхів забезпечення безпеки його функціонування.

2. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна магістерська робота є творчою науковою роботою, яка виконується здобувачем самостійно на базі теоретичних знань і практичних навичок, отриманих здобувачем протягом усього терміну навчання й науково-дослідної роботи, пов'язаної з розробкою конкретних теоретичних і науково-виробничих завдань інноваційного характеру, що визначаються специфікою спеціальності 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності).

Підготовку до написання кваліфікаційної магістерської роботи починають з **вибору теми**.

Здобувачам надається право вибору теми кваліфікаційної роботи в межах орієнтовної тематики магістерських досліджень, запропонованої кафедрою глобальної та національної безпеки (далі – Кафедра) Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – Інститут), а також керуючись власними навчальними, науковими, професійними інтересами та потребами.

Дублювання обраних здобувачами однієї академічної групи тем кваліфікаційних робіт не допускається.

Здобувачам пропонується обирати тему кваліфікаційної магістерської роботи з урахуванням потреб органів державного управління, проблем щодо забезпечення глобальної та національної безпеки, вироблення та реалізації державної політики в тій чи іншій сфері національної безпеки тощо.

Здобувач може також запропонувати свою тему для кваліфікаційної магістерської роботи з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки.

Назва кваліфікаційної магістерської роботи повинна бути лаконічною, відповідати суті вирішеного наукового завдання, вказувати на мету і предмет дослідження та його завершеність. В назві роботи скорочення, як

правило, не допускаються. При цьому треба уникати назв, в яких не відбито в достатній мірі суть проблеми дослідження, наприклад не починати зі слів: "Дослідження питання...", "Деякі питання...", "Матеріали до вивчення...".

Таким чином, здобувач обирає тему самостійно чи з допомогою викладача кафедри.

Вибрану тему, яку здобувач зазначає в офіційній заяві на ім'я завідувача кафедри, на цьому етапі варто розглядати як попередній науковий напрям майбутньої кваліфікаційної магістерської роботи, але у будь-якому разі вона має бути пов'язана зі змістом дисциплін професійної підготовки за спеціальністю. Кафедра на засіданні приймає рішення про затвердження теми кваліфікаційної магістерської роботи та призначення наукового керівника.

Зразок аркушу погодження теми та керівника кваліфікаційної магістерської роботи наведено у додатку А.

Теми кваліфікаційних магістерських робіт та наукові керівники затверджуються наказом директора Інституту за поданням Кафедри. Як виняток, за наявності об'єктивних підстав, тема та/ чи науковий керівник кваліфікаційної магістерської роботи можуть бути змінені наказом директора Інституту, **але не пізніше ніж за місяць до її захисту.**

Обравши тему, здобувач повинен чітко визначити об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження в межах кваліфікаційної магістерської роботи, етапи її написання, підібрати відповідну наукову літературу, нормативні та статистичні матеріали.

Після вивчення літературних джерел і нормативних матеріалів здобувач складає **зміст** кваліфікаційної магістерської роботи (структуру роботи). Зміст роботи разом із завданням здобувач подає на кафедру для затвердження завідувачем кафедри не пізніше ніж через два тижні після затвердження теми і наукового керівника.

Зразок змісту кваліфікаційної роботи наведено у додатку Б.

Складання змісту – один з найважливіших етапів підготовчої роботи.

Зміст повинен відображати сутність обраної теми, напрям її дослідження, постановку окремих питань. Після самостійного складання кількох варіантів плану здобувач повинен звернутися до наукового керівника. Після обговорення підготовлених варіантів відбирається (або на їх основі складається) оптимальний варіант. Під час написання роботи зміст може уточнитися.

Після затвердження теми кваліфікаційної магістерської роботи та розробки її змісту здобувач спільно з науковим керівником складає "Індивідуальне завдання на кваліфікаційну магістерську роботу". за формою, наведеною

Зразок форми індивідуального завдання на кваліфікаційну магістерську роботу наведено у додатку В.

Результати проведеного дослідження в межах кваліфікаційної магістерської роботи подаються у систематизованому, узагальненому, придатному до аналізу вигляді.

Форма викладу отриманих даних визначається метою, гіпотезами, методами дослідження та індивідуальним стилем автора.

Результати кількісного дослідження можуть викладатися в табличній, графічній та описовій (текстовій) формі з попередньо обчисленими рангами, відсотками, середніми значеннями, показниками кореляції, коефіцієнтами відмінностей тощо.

Матеріали кваліфікаційної магістерської роботи подаються виключно українською мовою.

У кваліфікаційній магістерській роботі необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати дослідження, уникати бездоказових тверджень і тавтології.

При написанні кваліфікаційної магістерської роботи необхідно обов'язково робити посилання на публікації інших авторів.

Під час роботи над текстом необхідно консультиватися з науковим керівником щодо теоретичних положень, логіки викладу, використовуваних

аргументів і методів, змісту основних висновків, а також поетапно надавати науковому керівнику окремі розділи роботи для перевірки.

Після перевірки науковим керівником окремих розділів, здобувач має врахувати зазначені зауваження та внести необхідні зміни до кваліфікаційної магістерської роботи.

Після закінчення роботи над текстом здобувач має подати науковому керівнику повний текст кваліфікаційної магістерської роботи для остаточної перевірки. Вказаний текст має включати всі необхідні структурні елементи та бути виконаний відповідно до вимог, визначених цими методичними рекомендаціями.

Заключний етап потребує від здобувача високої самоорганізації та чіткого планування своїх дій в умовах обмеженого часу. Його формальний початок припадає на дату подання підготовленої кваліфікаційної магістерської роботи на кафедру глобальної та національної безпеки **для попереднього захисту**. Завдяки процедурі попереднього захисту можна визначити слабкі місця роботи, надати здобувачу інформацію щодо недоліків, які слід усунути під час остаточного доопрацювання тексту й оформлення кваліфікаційної магістерської роботи.

При цьому для попереднього захисту здобувач повинен отримати позитивний відгук наукового керівника та **зовнішню** рецензію із рекомендацією до захисту перед державною екзаменаційною комісією. Вказана рецензія має бути отримана від фахівця, який має науковий ступінь (вчене знання) та працює за основним місцем роботи поза межами Інституту. Бажано також, щоб матеріали дослідження були апробовані на конференціях, тематичних семінарах, круглих столах та ін., а результати опубліковані у наукових виданнях.

Кваліфікаційна магістерська робота не допускається до захисту, якщо вона не відповідає вимогам щодо змістовного наповнення та оформлення визначених цими методичними рекомендаціями, не містить аналітичних матеріалів та належним чином обґрунтованих пропозицій по обраному

об'єкту дослідження, коли відсутні відгук наукового керівника, зовнішня рецензія, або робота не пройшла перевірку на академічну доброчесність (плагіат).

За отриманими результатами дослідження здобувач може підготувати і направити до органів влади пропозиції (рекомендації, пропозиції, аналітичну записку тощо), і отримати довідку або інший документ про впровадження результатів свого дослідження, яка додатково підтвердить практичну значущість виконаної кваліфікаційної магістерської роботи.

Цей етап завершується захистом роботи перед державною екзаменаційною комісією. Тому на заключному етапі здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти готує доповідь та презентацію для публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи, роздатковий матеріал, що відображає основні результати проведеного дослідження.

Гарантією успішного захисту кваліфікаційної магістерської роботи за умови її високого теоретичного рівня є вільне володіння здобувачем опрацьованим матеріалом, стисла та змістовна доповідь, впевненість та чіткість при відповіді на запитання членів державної екзаменаційної комісії, демонстрація навиків наукової полеміки, вміння довести обґрунтованість отриманих ним результатів у процесі написання магістерської роботи.

3. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У кваліфікаційній магістерській роботі необхідно стисло, логічно й аргументовано викласти зміст і результати досліджень, уникати бездоказових тверджень і тавтології, робити посилання на публікації інших авторів. Загальний обсяг кваліфікаційної магістерської роботи має становити 68-73 сторінок (без титульного аркуша, анотацій, списку використаних джерел, додатків, а також таблиць та рисунків, які повністю займають площу сторінки).

Кваліфікаційна магістерська робота повинна містити такі структурні елементи:

титульний аркуш (1 с.);

анотації (1 с.);

зміст (1 с.);

перелік умовних позначень та скорочень, символів, термінів (за необхідності) (1 с.);

вступ (до 3 с.);

основна частина (60-65 с.);

висновки (до 3 с.);

список використаних джерел (до 3 с.);

додатки (без обмежень).

Кожний структурний елемент починається з нової сторінки.

Індивідуальне завдання на кваліфікаційну магістерську роботу, відгук наукового керівника та зовнішня рецензія долучаються до магістерської роботи (після додатків).

Вимоги до обсягу основних структурних частин кваліфікаційної магістерської роботи наведено у додатку Г.

Титульний аркуш. Першою сторінкою кваліфікаційної магістерської роботи є титульний аркуш, який не підлягає суцільній нумерації. Титульний

аркуш кваліфікаційної магістерської роботи оформляється за встановленою формою та містить такі елементи:

назва вищого навчального закладу;

назва Інституту;

назва кафедри;

тема роботи;

рівень вищої освіти, спеціальність, за якою підготовлена кваліфікаційна магістерська робота, освітня програма, за якою навчався здобувач, форма його навчання

прізвище, ім'я та по батькові автора роботи;

науковий ступінь, наукове звання, прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника;

рішення кафедри глобальної та національної безпеки щодо допущення кваліфікаційної магістерської роботи до захисту перед державною екзаменаційною комісією;

науковий ступінь, наукове звання, прізвище, ім'я та по батькові завідувача кафедри глобальної та національної безпеки;

місто і рік захисту.

Зразок титульного аркуша кваліфікаційної магістерської роботи наведено у додатку Д.

Анотація. Для ознайомлення зі змістом та результатами кваліфікаційної магістерської роботи на початку роботи наводиться анотація. Анотація подається двома мовами – українською та англійською. Вона містить узагальнений короткий виклад основного змісту кваліфікаційної магістерської роботи. В ній мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення.

В анотації вказуються:

прізвище та ініціали здобувача;

назва кваліфікаційної магістерської роботи;

ступінь вищої освіти, на який претендує здобувач;

спеціальність (шифр і назва);

найменування вищого навчального закладу та підрозділу (Інституту, факультету), в якому здійснювалася підготовка кваліфікаційної магістерської роботи;

місто, рік захисту.

Наприкінці анотації наводяться **ключові слова**. Сукупність ключових слів повинна відображати тематику дослідження і відповідати основному змісту кваліфікаційної магістерської роботи. Кількість ключових слів має становити від п'яти до десяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок через кому.

Після ключових слів наводиться список публікацій здобувача за темою кваліфікаційної магістерської роботи (за наявності). Вказуються наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати кваліфікаційної магістерської роботи та які засвідчують апробацію її матеріалів.

Зразок анотації кваліфікаційної магістерської роботи наведено у додатку Е.

Зміст. Зміст розміщують на другій сторінці кваліфікаційної магістерської роботи. Він повинен містити назви розділів і підрозділів із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її.

Приклад оформлення змісту кваліфікаційної магістерської роботи наведено у додатку Б.

Перелік умовних позначень та скорочень, символів, термінів. Вказаний перелік подається за необхідності у вигляді окремого списку. Додатково пояснення умовних позначень та скорочень, символів, термінів наводиться у тексті кваліфікаційної магістерської роботи при першому згадуванні, але, якщо вони повторюються не більше двох разів, то до переліку не вносяться.

Вступ. У вступі подається загальна характеристика кваліфікаційної магістерської роботи в такій послідовності: актуальність теми дослідження, об'єкт і предмет, мета і завдання дослідження, яке виконується в межах кваліфікаційної магістерської роботи, методи дослідження, наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, апробація результатів дослідження (за наявності), структура й обсяг кваліфікаційної магістерської роботи.

Актуальність теми. Обґрунтовується вибір теми дослідження, яке виконується в межах кваліфікаційної магістерської роботи, висвітлюється зв'язок теми із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаними проблемами, які стосуються теми дослідження. Висвітлення актуальності повинно визначати сутність проблеми та перспектив її подальшого вирішення у межах кваліфікаційної магістерської роботи. Під час викладення актуальності необхідно вказувати прізвища та ініціали провідних вчених в Україні та у світі в цілому, які займаються дослідженнями проблемати, якій присвячена тема кваліфікаційної магістерської роботи. При цьому, у списку використаних джерел необхідно зазначити роботи провідних вчених, які присвятили свої роботи проблематиці, якій присвячена тема кваліфікаційної магістерської роботи, інакше можна стверджувати, що огляд літератури у роботі проведений недостатньо.

Об'єкт дослідження. У межах кваліфікаційної магістерської роботи об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує ту чи іншу проблемну ситуацію у сфері забезпечення національної безпеки й обране для дослідження. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Предмет дослідження визначається в межах об'єкта дослідження, оскільки об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. Це означає, що в об'єкті дослідження виділяється та його частина, яка є предметом дослідження у межах кваліфікаційної магістерської роботи. Саме на нього спрямована

основна увага здобувача. Тому предмет дослідження змістовно визначає тему (назву) кваліфікаційної магістерської роботи.

Мета дослідження залежить від обраного (визначеного здобувачем) предмета дослідження. Як правило, метою кваліфікаційної магістерської роботи зі спеціальності 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) є системний аналіз та узагальнення наявних знань щодо вирішення проблемних питань у тій чи іншій сфері національної безпеки (наукових здобутків інших фахівців), проведення здобувачем другого (магістерського) рівня вищої освіти власного наукового дослідження щодо їх поглиблення (розширення) і на цій основі розробка відповідних практичних рекомендацій для суб'єктів управління у сфері національної безпеки.

Завдання дослідження є наслідком декомпозиції (структуризації) мети дослідження. Фактично це відповідь на запитання, що потрібно зробити і в якій послідовності для досягнення поставленої мети. Як правило, завданнями кваліфікаційної магістерської роботи, яка готується здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 256 - Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) та які навчались за освітньою програмою "Стратегічний менеджмент у сфері національної безпеки" є:

опанування теорії, методології, методики та сучасного інструментарію наукових досліджень по обраній здобувачем проблематиці (темі) у контексті виконаних досліджень іншими фахівцями;

системний аналіз інституційних (організаційно-правових) засад забезпечення національної безпеки у сфері, яка дотична до обраної теми дослідження;

поглиблене вивчення наявних або створення нових моделей систем управління у сфері національної безпеки;

критичний аналіз компетентностей суб'єктів систем управління у сфері національної безпеки та адаптація їх діяльності до сучасних умов з

урахуванням досвіду інших країн;

виявлення та системний аналіз чинників, які породжують загрози національній безпеці у сфері, яка дотична до обраної теми дослідження;

розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності забезпечення національної безпеки у тій чи іншій сфері життєдіяльності людини, суспільства та держави.

При формулюванні завдань кваліфікаційної магістерської роботи доцільно використовувати слова: «вивчити», «виявити», «обґрунтувати» «встановити», «проаналізувати», «розробити», «запропонувати», тощо.

Методи дослідження. Обрані здобувачем методи дослідження мають забезпечити належну обґрунтованість та достовірність отриманих результатів та висновків. Тому перераховуються використані ним наукові методи дослідження та змістовно відзначається, які питання досліджувалися із використанням того чи іншого методу.

Приклад визначення об'єкту, предмету, мети, завдань та методів дослідження наведено у додатку Ж.

Наукова новизна одержаних результатів. Мета вказаної складової вступі, де подається загальна характеристика кваліфікаційної магістерської роботи полягає в тому, щоб аргументовано, коротко та лаконічно розкрити основні наукові положення, які виносяться здобувачем при захисті кваліфікаційної магістерської роботи. Тому передусім необхідно показати відмінність одержаних ним результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток). Кожне наукове положення чітко формулюють, відокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни.

Практичне значення одержаних результатів. Відзначаючи практичну цінність одержаних результатів, здобувачу необхідно подати інформацію щодо ступеня готовності до використання або масштабів використання вказаних результатів. Необхідно також дати короткі відомості щодо

впровадження результатів досліджень (якщо такі є) із зазначенням назв організацій, в яких здійснена реалізація, форм реалізації та реквізитів відповідних документів.

Апробація результатів дослідження. Бажано, щоб матеріали дослідження були апробовані здобувачем на наукових конференціях, конгресах, круглих столах, симпозіумах тощо, а результати дослідження були опубліковані у фахових виданнях та збірниках наукових праць. За наявності апробації та відповідних публікацій у вступі до кваліфікаційної магістерської роботи вказуються назви наукових заходів, місце та дата їх проведення, а також посилання на публікації здобувача.

Структура та обсяг кваліфікаційної магістерської роботи. Зазначається загальний обсяг кваліфікаційної магістерської роботи, кількість таблиць, рисунків, додатків, а також кількість використаних джерел.

Основна частина. Основну частину кваліфікаційної магістерської роботи доцільно розділити на три розділи. Кожний розділ роботи починають з нової сторінки. При цьому розділи мають містити у собі підрозділи. Їх нумерація складається із двох чисел, відокремлених крапкою: перша цифра відповідає номеру розділу, а друга - підрозділу. Назва підрозділу розміщується через два рядки після назви розділу. Основний текст підрозділу відокремлюється від його назви також двома рядками. В кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням отриманих у розділі наукових і практичних результатів.

Приклад оформлення розділів та підрозділів основної частини кваліфікаційної магістерської роботи наведено у додатку 3.

У *першому розділі* кваліфікаційної магістерської роботи, який має теоретико-методологічний характер, автор роботи окреслює основні наукові думки щодо обраної теми дослідження, тому він слугує підґрунтям для подальшого викладення матеріалу. У цьому розділі автор роботи на основі вивчення наукової, навчально-методичної, нормативної та іншої літератури має розкрити підходи різних авторів щодо досягнення поставленої мети

дослідження та показати, у чому полягає подібність, а в чому – відмінність їхніх поглядів, у тому числі в історичному контексті та крізь призму досвіду інших країн і на цій основі, обґрунтувати власні погляди щодо досягнення поставленої мети дослідження. Таким чином, цьому розділі слід розкрити стан теоретичних напрацювань з обраної теми, проаналізувати існуючі різноманітні погляди на ті чи інші аспекти проблематики дослідження, виявити невирішені проблеми, які потребують розв'язання в теоретико-методичному та прикладному плані, стисло, критично висвітлюючи роботи попередників.

У кінцевому підсумку автор кваліфікаційної магістерської роботи повинен дійти принципового висновку, що обрана тема або ще не розкрита, або розкрита лише частково, а тому потребує додаткового дослідження для подальшого розвитку теорії і практика стратегічного менеджменту у сфері національної безпеки. Це має знайти свій логічний розвиток у наступних розділах його роботи.

Загальний обсяг тексту першого розділу, як правило, повинен бути 18-20 с.

Другий розділ, має аналітичний характер, тому у ньому передусім робиться акцент на системному аналізі та оцінці предмета дослідження, розкривається роль, засоби та способи досягнення заявленої мети дослідження для забезпечення національної безпеки у тій чи іншій сфері, тобто фактично виконуються основні наукові завдання спрямовані на досягнення цієї мети. При цьому, як правило, виявляються та оцінюються фактори, основні тенденції, закономірності та особливості, характерні для розвитку (функціонування) тієї чи іншої сфери життєдіяльності індивіда (людини), суспільства та держави, розкриваються сутність та причини невирішених безпекових проблем, аналізується ефективність діяльності суб'єктів системи забезпечення національної безпеки. Тому цей розділ повинен бути максимально насиченим фактичною інформацією (таблиці, ілюстрації, статистичні дані тощо), що відображають результати діяльності вказаних суб'єктів у тій чи іншій сфері, поточний та

перспективний стан предмета дослідження. Як і перший розділ, цей розділ завершується оцінкою одержаних результатів.

Варто зазначити, що як і при написанні першого розділу, при використанні первинних даних організацій, форм звітності, наказів, інструкцій тощо обов'язково вказуються джерела інформації. Якщо відповідні документи оприлюднюються та знаходяться у відкритому публічному доступі, обов'язковим є посилання на електронний ресурс – джерело інформації із зазначенням дати звернення (офіційні інтернет-сайти, інформаційно-аналітичні портали, сайт урядової організації тощо).

Загальний обсяг тексту другого розділу, як правило, повинен бути 27-29 с.

Третій розділ кваліфікаційної магістерської роботи має рекомендаційний характер, оскільки він має бути присвячений головним чином практичним рекомендаціям щодо підвищення ефективності управління у тій чи іншій сфері національної безпеки у контексті отриманих результатів дослідження у попередніх розділах роботи. Пропозиції автора роботи повинні бути належним чином обґрунтовані, відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності, практичної здійсненності та враховувати основні положення керівних документів у сфері національної безпеки. З огляду на це, у цьому розділі, зокрема, вирішуються такі завдання: визначають шляхи (пріоритети) щодо удосконалення (підвищення ефективності) діяльності суб'єктів забезпечення національної безпеки; обґрунтовують пропозиції щодо підвищення дієвості використання тих чим інших ресурсів для забезпечення національної безпеки; напрацьовують пропозиції щодо упровадження новітніх підходів та методів для вирішення існуючих проблемних питань у сфері національної безпеки.

Загальний обсяг тексту другого розділу, як правило, повинен бути 15-16 с.

Висновки. У висновках викладаються найважливіші наукові та практичні результати кваліфікаційної магістерської роботи, вказуються

наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути використані результати дослідження, а також можливі напрями продовження досліджень за тематикою роботи.

Висновки поділяють на пункти, що мають відповідати завданням, зазначеним у вступі магістерської роботи. Рекомендується починати кожний пункт дієсловом доконаного виду, що відповідає наведеному в поставленому завданні (наприклад “розроблено”, “встановлено”, “визначено”, “виявлено”, “обґрунтовано”). Далі формулюють рекомендації щодо наукового та практичного використання одержаних результатів. Ознайомлення з текстом висновків має сформувати у читача уявлення про ступінь реалізації автором кваліфікаційної магістерської роботи поставленої мети і завдань.

Приклад оформлення висновків до кваліфікаційної магістерської роботи наведено у додатку К.

Список використаних джерел. При написанні кваліфікаційної магістерської роботи використовують наукові результати, ті чи інші ідеї і публікації інших авторів, офіційні нормативні документи, інформацію довідкового та статистичного характеру. У тексті на них обов'язково повинні бути посилання. Саме тому список використаних джерел є важливою складовою частиною кваліфікаційної магістерської роботи. Він повинен містити інформацію про ті джерела (літературу), що використовувались автором при підготовці кваліфікаційної магістерської роботи.

Бібліографічний опис має формуватися у порядку появи посилань у тексті або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Всі цитати, таблиці, фактичні дані, що наводяться в роботі, повинні мати посилання. Запис книг і статей у виносках повинен відповідати тим же вимогам, що і при складанні бібліографічного опису.

У кваліфікаційній магістерській роботі рекомендується посилатися також на джерела іноземними мовами, які наводяться у списку використаної літератури мовою оригіналу.

Серед Інтернет-джерел допускається згадування та опрацювання тільки

наукових видань, а не будь-яких Інтернет-ресурсів, зокрема сторінок Вікіпедії, форумів тощо.

Приклад оформлення джерел у списку використаної літератури наведено у додатку Л.

Додатки. До додатків включається допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття основних положень тексту кваліфікаційної магістерської роботи. Додатки розміщуються після списку використаних джерел та упорядковуються у порядку появи посилань у тексті роботи.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, И, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А, додаток Б.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційну магістерську роботу друкують за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (21,0 см х 29,7 см) до тридцяти рядків на сторінці.

Друкований текст виконується шрифтом Times New Roman, розмір шрифту – 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Текст вирівнюється за шириною сторінки та містить чітко виділені абзаци (відступ – 1,25 см).

Текст кваліфікаційної магістерської роботи необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 3 см, правий – 1 см, верхній – 2 см, нижній – 2 см.

Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою.

Незважаючи на те, що до загального обсягу кваліфікаційної магістерської роботи не входять список використаних джерел, додатки, анотації, а також таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки, всі сторінки зазначених елементів підлягають нумерації на загальних засадах.

Як зазначалося, текст основної частини кваліфікаційної магістерської роботи поділяють на розділи та підрозділи. Заголовки структурних частин "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ 1", "РОЗДІЛ 2", "РОЗДІЛ 3", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", "ДОДАТКИ", "АНОТАЦІЇ" друкують великими літерами симетрично до тексту.

Заголовки підрозділів розміщуються через два рядки і друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Якщо заголовок складається з двох або більше речень, тоді їх розділяють крапкою. Кожний розділ кваліфікаційної магістерської роботи починають з нової сторінки.

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків,

таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. Водночас на титульному аркуші номер сторінки не ставлять, а на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті без крапки в кінці.

Такі структурні частини кваліфікаційної магістерської роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: "1. ВСТУП" або "Розділ 6. ВИСНОВКИ". Номер розділу ставлять після слова "РОЗДІЛ". Після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: "2.3." (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Таблиці. Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Таблиці в кваліфікаційній магістерській роботі необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Таблиці, які розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок.

Назву і слово "Таблиця" починають з великої літери. Їх не підкреслюють, не виділяють жирним шрифтом та/або курсивом.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис "Таблиця" із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: "Таблиця 1.2". При переносі

частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово "Таблиця" і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова "Продовження табл." і вказують номер таблиці, наприклад: "Продовження табл. 1.2".

У додатках таблиці нумеруються в межах кожного додатку. У такому випадку, номер таблиці має включати позначення додатка (літеру) і її порядковий номер, між якими ставиться крапка. Наприклад, перша таблиця додатку Н має позначатися "Таблиця Н.1".

Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки.

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова "Примітки" ставлять двокрапку, наприклад: Примітки: 1... 2.... Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова "Примітка" ставлять крапку.

Заголовок кожної графи в таблиці має бути коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф, одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними.

Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм.

Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку кваліфікаційної магістерської роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при

першому повторенні його замінюють словами "Те ж", а далі лапками.

Ставити лапки замість цифр, знаків, математичних символів, які повторюються, не слід. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Приклад оформлення таблиці наведено у додатку М.

Ілюстрації. Ілюстрації в кваліфікаційній магістерській роботі необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, які розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом "Рис." і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розмішують послідовно під ілюстрацією.

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис). Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається питання, пов'язане із ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках "(рис. 3.1)" або звороттипу: "... як це видно з рис. 3.1" або "... як це показано на рис. 3.1".

Приклад оформлення ілюстрації наведено у додатку Н.

Формули. Формули у кваліфікаційній магістерській роботі розмішують на окремих рядках. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова "де" без двокрапки. Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками.

Приклад оформлення формул наведено у додатку П.

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. При написанні кваліфікаційної магістерської роботи автор зобов'язаний давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, дані з яких наводяться в роботі, а також на ідеї і висновки попередніх дослідників проблематики, якій присвячене дослідження автора роботи. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг.

Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в кваліфікаційній магістерській роботі.

Посилання на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, "... у працях [1; 2]...".

Якщо в тексті кваліфікаційної магістерської роботи необхідно зробити посилання на складову частину або на конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань. Приклад: Цитата в тексті: "Мета аргументації – прийняти різного роду теоретичні, нарративні положення окремою людиною, науковою спільнотою чи аудиторією. Істина та добро можуть бути проміжними цілями аргументації, а кінцевою метою завжди є переконання аудиторії в справедливості запропонованого їй увазі доказу чи висловлювання." [6, с. 2].

Відповідний опис у переліку посилань (списку використаних джерел):

6. Комаха Л.Г. Логічні засади аргументації у філософському знанні. К.: ООО «Видавництво "Центр навчальної літератури"», 2020. 360 с.

Посилання на ілюстрації в кваліфікаційній магістерській роботі вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, "рис. 1.2". Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад "... у формулі (2.1)". На всі таблиці кваліфікаційної магістерської роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово "таблиця" в тексті пишуть скорочено, наприклад: "...в табл. 1.2". У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово "дивись", наприклад: "див. табл. 1.3".

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз "так званий";

цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він незберігається;

кожна цитата супроводжується посиланням на джерело;

при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;

якщо необхідно виявити ставлення автора кваліфікаційної магістерської роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

якщо автор кваліфікаційної магістерської роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – М.Х.), (підкреслено мною. – М.Х.), (розрядка моя. – М.Х.).

5. РЕЦЕНЗУВАННЯ І ПОПЕРЕДНІЙ ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Проміжною формою контролю написання кваліфікаційної магістерської роботи є її попередній захист після перевірки на академічну доброчесність (плагіат).

За результатами попереднього захисту кафедра глобальної та національної безпеки робить певні зауваження у випадку відставання, звертає увагу наукового керівника і здобувача на необхідність усунення недоліків за період, що залишився до офіційного захисту.

На завершальному етапі остаточний варіант кваліфікаційної магістерської роботи перевіряє науковий керівник і дає свій **відгук** у письмовій формі. У відгуці наукового керівника на кваліфікаційну магістерську роботу обов'язково зазначаються актуальність вибраної теми, ступінь її розробки, оцінюється теоретико-методологічна база роботи, логіка і повнота досягнення мети дослідження, обґрунтованість зроблених висновків і практичних рекомендацій, фіксуються як позитивні результати проведеного дослідження, так і її недоліки, робиться загальний висновок щодо можливості високої, позитивної або задовільної оцінки.

Основні структурні елементи відгуку наукового керівника на кваліфікаційну магістерську роботу наведено у додатку Р.

Обов'язковою умовою прийняття кваліфікаційної магістерської роботи до захисту є її зовнішня апробація. З цією метою здобувач має надати готову роботу зовнішньому рецензенту. Рецензентом не може бути штатний співробітник структурного підрозділу університету, в якому виконувалася кваліфікаційна магістерська робота та який не має наукового ступеня.

У зовнішній рецензії на кваліфікаційну магістерську роботу також зазначаються, зокрема науковий доробок автора, позитивні результати і недоліки, практична цінність висновків, робиться загальний висновок щодо можливості високої, позитивної або задовільної оцінки роботи.

Основні структурні елементи рецензії на кваліфікаційну магістерську роботу наведено у додатку С.

У випадках, коли кваліфікаційна магістерська робота містить висновки і рекомендації з високою практичною значущістю, об'єкти практики, установи, організації можуть надавати довідку про практичне використання окремих результатів кваліфікаційної магістерської роботи. Таке свідчення впровадження результатів проведеного дослідження може позитивно вплинути на загальну оцінку роботи, високо характеризує творчий потенціал дослідника.

Відгук, рецензія та довідки про впровадження (при наявності) мають бути додані до кваліфікаційної магістерської роботи (складені у конверт формату А4). В такому вигляді оформлена робота подається на кафедру завчасно до призначеної дати офіційного її захисту на засіданні екзаменаційної комісії.

Безпосередньо готуючись до захисту здобувач розробляє стислу доповідь, що має адекватно репрезентувати основні особливості та результати проведеного дослідження. Враховуючи обмеження часу на захист однієї роботи, здобувач має протягом 10- 15 хвилин лаконічно і переконливо донести членам екзаменаційної комісії суть проведеного дослідження, аргументувати основні висновки, показати їх практичну значимість. Для більшої наочності доцільно користуватися таблицями, графіками і діаграмами, заздалегідь підготовленими у вигляді презентації та роздаткового матеріалу у файлах.

6. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Захист кваліфікаційних магістерських робіт проводиться на відкритому засіданні державної екзаменаційної комісії. До складу екзаменаційної комісії можуть включатися представники органів публічного управління у сфері національної безпеки. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється відкрито і гласно.

На підставі результатів захисту кваліфікаційної магістерської роботи, відгуку наукового керівника та висновків рецензента державна екзаменаційна комісія приймає мотивоване рішення щодо оцінки кваліфікаційної магістерської роботи кожного здобувача та можливості присвоєння випускнику відповідного освітнього рівня (кваліфікації).

Кваліфікаційна магістерська робота до захисту не допускається, якщо вона представлена науковому керівникові на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушенням строків, встановлених регламентом, написана на тему, яка не затверджена кафедрою глобальної та національної безпеки, виконана з суттєвими запозиченнями (плагіатом), а оформлення роботи не відповідає вимогам. Окрім того, до захисту не допускаються здобувачі, які не виконали навчальної програми і на момент подання до захисту кваліфікаційних магістерських робіт мають академічну заборгованість.

Процедура захисту кваліфікаційної магістерської роботи складається:

зі стислої доповіді випускника – 10-15 хв.;

відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії;

відповідей на зауваження рецензента та наукового керівника (якщо такі були зазначені у відгуці та рецензії);

підбиття підсумків захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

У доповіді обов'язково зазначаються актуальність, об'єкт, предмет, мета

завдання та методи дослідження, наукова та практична значимість роботи, а також висновки за результатами проведеного дослідження.

Під час доповіді обов'язкове використання наочного матеріалу, оформленого у вигляді презентації та роздаткового матеріалу (таблиці, схеми, графіки, результати досліджень, висновки та пропозиції тощо).

Оцінювання кваліфікаційної магістерської роботи є комплексним і складається з оцінки змістовної частини роботи та усного захисту здобувачем другого (магістерського) рівня вищої освіти основних її положень перед державною екзаменаційною комісією. Для організації захисту до складу комісії включають досвідчених викладачів, науковців кафедр та інших структурних підрозділів Інституту. Оцінюючи кваліфікаційну магістерську роботу, потрібно керуватися такими критеріями:

актуальність теми та її відповідність викладеному в роботі матеріалу;
теоретико-методологічний рівень роботи та її практичне значення;
базування аналітичної та рекомендаційної частин роботи на фактичних матеріалах діяльності суб'єктів забезпечення національної безпеки;

вміння ґрунтовно дослідити практичні управлінські ситуації, які виникають у процесі забезпечення національної безпеки, зробити всебічний аналіз недоліків на конкретних прикладах, уникаючи висновків і пропозицій загального характеру;

вміння стисло, логічно та аргументовано викладати зміст і результати дослідження виконаного в межах кваліфікаційної магістерської роботи, застосовуючи сучасну термінологію, уникати загальних слів, стилістичних і граматичних помилок, бездоказових тверджень, повторень, дослівного переписування літературних джерел, невиправданого збільшення обсягу роботи за рахунок другорядних матеріалів;

використання чинних нормативно-правових документів, новітніх наукових публікацій по проблематиці, якій присвячена кваліфікаційна магістерська робота;

творчий підхід здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 256 - Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності), його вміння неординарно мислити та застосовувати новаторські підходи до вирішення завдань, що вирішуються при досягненні поставленої мети дослідження;

наявність у здобувача творчих здобутків відображених у його публікаціях, передусім у вигляді практичних рекомендацій (пропозицій) щодо усунення тих чи інших недоліків у діяльності суб'єктів забезпечення національної безпеки, передусім органів державного управління;

якість оформлення кваліфікаційної магістерської роботи (відповідність вимогам щодо оформлення, обсягу роботи, логічності та аргументованості викладу матеріалу тощо).

Оцінюючи доповідь здобувача, насамперед звертається увага на те, наскільки він вільно та впевнено володіє матеріалом підготовленої ним кваліфікаційної магістерської роботи, сучасним понятійно-категоріальним апаратом, чи може він змістовно та аргументовано доповідати про отримані результати без допомоги тексту доповіді. Важливо, щоб він міг пояснювати таблиці, графіки, рисунки (схеми) впевнено і невимушено.

Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти повинен раціонально розподілити час, який відведений йому для доповіді, присвячуючи більшу частину часу аналізу одержаних ним результатів, висновків та розроблених практичних рекомендацій.

Кваліфікаційна магістерська робота оцінюється за стобальною шкалою із дотриманням вимог, визначених у нижченаведеній таблиці.

Таблиця

Критерії оцінювання кваліфікаційної магістерської роботи

Підсумкова оцінка	Вимоги до підготовки та захисту кваліфікаційної магістерської роботи
<i>90-100 балів (відмінно)</i>	Кваліфікаційна магістерська робота містить елементи наукової новизни, має практичне значення, доповідь логічна і стисла, відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів державної екзаменаційної комісії правильні і стислі. Захист показав високу обізнаність

	здобувача в предметі дослідження.
<i>75-89 балів (добре)</i>	Тема роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки неприципового характеру. В теоретичній частині відносно поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не представлені, недостатньо використані інформаційні джерела та документи, на базі яких проводилося дослідження, мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуках, доповідь логічна, відповіді на запитання членів державної екзаменаційної комісії, в основному, правильні, оформлення роботи в межах встановлених вимог.
<i>60-74 бали (задовільно)</i>	Тема кваліфікаційної магістерської роботи, в основному, розкрита, а її мета досягнута, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, інформаційні матеріали не завжди ілюструють висновки, пропозиції, що містяться в третьому розділі, недостатньо обґрунтовані, рецензія і відгуки містять окремі зауваження, не всі відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії правильні або повні. Є певні зауваження щодо оформлення кваліфікаційної магістерської роботи з огляду на встановлені вимоги.
<i>Менше 60 балів (незадовільно)</i>	Нечітко сформульована мета кваліфікаційної магістерської роботи та завдання дослідження. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних вітчизняних і зарубіжних літературних джерел. Аналіз проблеми, якій присвячена кваліфікаційна магістерська робота виконаний досить поверхово. Заходи (практичні рекомендації) , що пропонуються, не впливають з виконаного автором роботи аналізу, носять головним чином декларативний характер. Оформлення роботи не відповідає встановленим вимогам. Відсутні матеріали презентації. Відповіді на запитання членів державної екзаменаційної комісії неточні або неповні.

Рішення екзаменаційної комісії щодо оцінки знань, виявлених при підготовці та захисті кваліфікаційної магістерської роботи, а також присвоєння здобувачу відповідного освітнього рівня (кваліфікації) та видачі йому відповідного державного документа про освіту (диплома) приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови є вирішальним.

Результати захисту кваліфікаційних магістерських робіт оголошуються в день захисту, після оформлення протоколів державної екзаменаційної комісії.

Секретар комісії веде протокол захисту, заносить оцінку, записує запитання, що ставились, окремі думки членів комісії, зазначає здобутий освітній рівень (кваліфікацію), а також, який державний документ про освіту (кваліфікацію) видається здобувачу- випускнику, який закінчив вищий навчальний заклад. Відомість підписується головою і членами екзаменаційної комісії. Здобувачі, які не захистили кваліфікаційну магістерську роботу, не мають права на отримання диплома магістра.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Александров І.О., Ткач К.І., Філіппов С.В. Методологія та організація наукових досліджень : підручник. Одеса : Астропринт, 2018. 197 с.
2. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: підручник. К.: Знання, 2014. 671 с.
3. Вимоги до оформлення дисертацій, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>. (дата звернення: 06.07.2022).
4. Вірченко В.В. Інтелектуальна власність: теоретичні витoki та економічні імперативи розвитку: монографія. Київ: Видавництво Ліра. К, 2018. 488 с.
5. Ліпич Л.Г. (Ред.). Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування): навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 219 с.
6. Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 "Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання". Київ: ДП "УкрНДНЦ", 2016. 20 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/Biblioteka/sait/DSTU_8302-2015.pdf (дата звернення: 06.07.2022).
7. Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затверджене Вченої радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка 02.03.2020 р. № 8. URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Detection-and-prevention-of-academic-plagiarism-in-University.pdf> (дата звернення: 06.07.2022).
8. Приклади оформлення використаних джерел відповідно до

Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ: Академперіодика, 2016. 16 с. (Інформація та документація). URL: <https://histj.oa.edu.ua/assets/files/Posylannia.pdf> (дата звернення: 06.07.2021).

9. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII, зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2984-14#Text>

10. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII., зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

11. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) для другого (магістерського) рівня вищої освіти", затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України 23.12.2021 р. № 1423. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/24/256-Nats.bezpeka-mahistr.pdf> (дата звернення: 06.07.2022).

12. Харитонова О.І. (Ред.). Право інтелектуальної власності: підручник. К., Видавництво Юрінком Інтер, 2019. 544 с.

13. Kharchenko T., Hatska L., Sagaydack J., Chubuk L. Education system environmentalization in ukraine within the modern context. Journal of Environmental Management and Tourism, 2020, 11(3), p. 704–713 (Scopus).

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Всесвітня організація інтелектуальної власності. URL: www.wipo.int.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Державне підприємство «Український інститут промислової власності». URL: Режим доступу: <http://www.ukrpatent.org>.
4. Європейське патентне відомство. URL: Режим доступу : www.epo.org.
5. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
6. Міжнародна асоціація товарних знаків. URL: www.inta.org.
7. Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності національної академії правових наук України. URL: www.ndiiv.org.ua.
8. Науково-практичний журнал «Інтелектуальна власність». URL: <http://www.intelvlas.com.ua>.
9. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>.
11. Український центр інноватики та патентно- інформаційних послуг. URL: www.ip-centr.kiev.ua.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок аркуша погодження теми та керівника кваліфікаційної
магістерської роботи

ПОГОДЖЕННЯ ТЕМИ ТА КЕРІВНИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Прізвище, ім'я та по батькові здобувача _____

Форма навчання _____

Назва кафедри _____

Тема кваліфікаційної магістерської роботи _____

Студент (ка) _____ (підпис)

Погоджено:

науковий керівник _____
(підпис) (П.І.Б.)

завідувач кафедри глобальної та національної безпеки
(підпис) (П.І.Б.)

«__» _____ 20__ р.

Додаток Б

Зразок оформлення змісту кваліфікаційної магістерської роботи на тему:
«Пріоритетні напрями державної політики України щодо
забезпечення інформаційної безпеки»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ	
1.1. Держава як суспільний інститут та її функції щодо забезпечення інформаційної безпеки	
1.2. Забезпечення інформаційної безпеки як пріоритет державної політики України	
1.3. Джерельна база дослідження інформаційної безпеки.....	
Висновки до розділу 1.....	
РОЗДІЛ 2. СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ.....	
2.1 Нормативно-правові засади забезпечення інформаційної безпеки України	
2.2. Структура інформаційної безпеки та чинники, які здійснюють вплив на її рівень в сучасних умовах державотворення	
2.3. Оцінка стану та особливості державної політики в сфері забезпечення інформаційної безпеки в Україні	
Висновки до розділу 2	
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ	
3.1. Оптимізація інституційних засад забезпечення інформаційної безпеки України.....	
3.2. Удосконалення методів виявлення та аналізу чинників, які здійснюють вплив на інформаційну безпеку в сучасних умовах.....	
3.3. Модернізація підходів щодо оцінювання державної політики в сфері забезпечення інформаційної безпеки в Україні....	
Висновки до розділу 3	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

Додаток В

Зразок форми індивідуального завдання на кваліфікаційну
магістерську роботу

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Навчально – науковий інститут публічного
управління та державної служби

Кафедра глобальної та
національної безпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
« _____ » _____ 20 р.

**Індивідуальне завдання
на кваліфікаційну магістерську роботу**

_____ (Прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____
2. Спеціальність: 256 - Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
3. Тема роботи затверджена на засіданні кафедри глобальної та національної безпеки, протокол № _____ від « _____ » _____ 20 р. та призначений науковий керівник

_____ (Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

4. Робота виконується на матеріалах _____

5. Орієнтовний план роботи:

Розділ 1. _____

Розділ 2. _____

Розділ 3. _____

Строк подання завершеної роботи науковому керівнику:

« _____ » _____ 20 р.

6. Попередній захист роботи: « _____ » _____ 20 р.

7. Об'єкт дослідження _____

8. Предмет дослідження _____

9. Мета роботи (дослідження) _____

10. Завдання дослідження _____

11. Консультації стосовно роботи

№ з/п	Розділ (параграфи)	Консультант (ПП)	Підпис, дата	
			Завдання видав	Завдання прийняв

11. Календарний план

№ з/п	Графік виконання роботи	Строк виконання	Фактичне виконання

Науковий керівник

(підпис)

Студент

(підпис)

Додаток Г

Вимоги до обсягу основних структурних частин кваліфікаційної магістерської роботи¹

№ п/п	Основні частини роботи	Обсяг, с.
	Титульний аркуш	1
	Анотація	1
	Зміст	1
	Перелік умовних умовних позначень та скорочень, символів, термінів (за необхідності)	1
	Вступ	до 3
	Основна частина:	60 – 65
	Розділ 1 (теоретико-методологічний)	18 – 20
	Розділ 2 (аналітичний)	27 – 29
	Розділ 3 (рекомендаційний)	15 – 16
	Висновки	до 3
	Список використаних джерел	до 3
	Додатки	Без обмежень
	Разом без титульного аркуша, анотації, списку використаних джерел, додатків	68 – 73

¹ Індивідуальне завдання на кваліфікаційну магістерську роботу, відгук наукового керівника та зовнішня рецензія, а також результати перевірки на плагіат долучаються до роботи (в окремому конверті)

Додаток Д

Зразок титульного аркуша кваліфікаційної магістерської роботи

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 256 - Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності), освітня програма "Стратегічний менеджмент у сфері національної безпеки" (заочна форма навчання)

Сидоренка Петра Григоровича

Науковий керівник:

д.держ.упр., проф.

Мащенко Петро Олександрович

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній роботі немає запозичень із праць інших авторів без відповідних посилань

Здобувач _____ П.Сидоренко
(підпис)

Робота допущена до захисту рішенням кафедри глобальної та національної безпеки (протокол засідання кафедри №від)

Завідувач кафедри

глобальної та національної безпеки,

доктор наук з державного управління,

професор, заслужений діяч науки і техніки України

Ситник Григорій Петрович

(підпис)

Київ – 202__

Додаток Е

Зразок анотації кваліфікаційної магістерської роботи

АНОТАЦІЯ

Сидоренко П.Г. Пріоритетні напрями державної політики щодо забезпечення інформаційної безпеки України. – Кваліфікаційна магістерська робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна магістерська робота на здобуття ступеня вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 25 – Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону, спеціальності 256 – Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності). Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, 202....

Зміст анотації.

Ключові слова: інформаційна безпека, державна політика, інформаційний суверенітет, забезпечення інформаційної безпеки, загрози національній безпеці.

ANNOTATION

I.I. Ivanov Priority areas of state policy regarding ensuring information security Ukraine. – Qualifying scientific work as a manuscript.

Qualifying scientific work for obtaining an educational degree at the second level of higher education (Master's degree), field of study: 25 Military science, national security, security of the state border, specialty: 256 National security (by separate areas of provision and types of activities). – Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, 2023.

Contents of annotation

Keywords: information security, state policy, information sovereignty, ensuring information security, threats to national security.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ (за наявності)

Додаток Ж

Основні структурні елементи вступу до кваліфікаційної магістерської роботи на тему «Пріоритетні напрями державної політики України щодо забезпечення інформаційної безпеки»

Елемент	Приклад
1	2
Об'єкт дослідження	державна політика України в інформаційній сфері
Предмет дослідження	Пріоритетні напрями державної політики України щодо забезпечення інформаційної безпеки.
Мета дослідження	Системний аналіз пріоритетних напрямів державної політики України щодо забезпечення інформаційної безпеки та визначення шляхів підвищення її ефективності
Завдання дослідження	<p>з'ясувати роль держави в забезпеченні інформаційної безпеки в сучасних умовах крізь призму аналізу джерельної бази дослідження вказаної безпеки;</p> <p>визначити сутність, мету, принципи, об'єкти, завдання державної інформаційної політики в умовах переходу до інформаційного суспільства;</p> <p>виконати системний аналіз напрямів та особливостей діяльності органів державної влади щодо забезпечення інформаційної безпеки України;</p> <p>виявити та проаналізувати складові структури інформаційної безпеки України та чинники, які здійснюють вплив на її рівень в сучасних умовах державотворення</p> <p>обґрунтувати перспективні шляхи підвищення ефективності державної політики України щодо забезпечення інформаційної безпеки</p>
Методи дослідження	<p>Для досягнення поставленої мети дослідження було застосовано комплекс загальнонаукових підходів і методів, а саме:</p> <p>системний підхід та структурно-функціональний аналіз для дослідження державної політики та організаційно-функціональної структури державного управління у сфері інформаційної безпеки;</p> <p>діалектичний метод для аналізу та узагальнення окремих аспектів забезпечення інформаційної безпеки України як процесу, що ускладнюється в умовах переходу від індустріального до інформаційного типу суспільних відносин, а також для обґрунтування</p>

	<p>перспективних шляхів підвищення ефективності державної політики України щодо забезпечення інформаційної безпеки;</p> <p>компаративний аналіз, який дозволив узагальнити накопичений досвід нормативно-правового та організаційного забезпечення інформаційної безпеки, а також.</p>
--	--

Додаток З

Приклад оформлення розділів та підрозділів основної частини кваліфікаційної магістерської роботи на тему «Пріоритетні напрями державної політики України щодо забезпечення інформаційної безпеки»

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

1.1 Держава як суспільний інститут та її функції щодо забезпечення інформаційної безпеки

(текст)

1.2. Забезпечення інформаційної безпеки як пріоритет державної політики України

(текст)

1.3. Джерельна база дослідження інформаційної безпеки

(текст)

Висновки до розділу 1

Додаток К

Зразок оформлення висновків до кваліфікаційної магістерської роботи на тему «Пріоритетні напрями державної політики України щодо забезпечення інформаційної безпеки»

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі здійснено теоретичне дослідження державної політики України щодо забезпечення інформаційної безпеки та визначено шляхи підвищення її ефективності в сучасних умовах

1. З'ясовано роль держави в регулюванні інформаційної діяльності в умовах становлення інформаційного суспільства, яка полягає у всебічній оцінці загроз і небезпек, національної уразливості, ідентифікації критичної інфраструктури. У процесі забезпечення інформаційної безпеки важливо вміти своєчасно ідентифікувати фактори, які породжують загрози вказаній безпеці, розуміти їх сутність, характер і динаміку змін.

Додаток Л

Зразок оформлення списку використаних джерел до кваліфікаційної магістерської роботи

Характеристика джерела	Характеристика джерела
1	2
КНИГИ	
Однотомні видання	
Один автор	Варналій З.С. Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації : монографія. К. : Знання України, 2020. 423 с.
Два і більше авторів	Мазур І.І. Халковський О.М. Антикорупційна політика в системі детінізації економіки України: сутність, проблеми, перспективи: монографія К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2017. 246 с.
Без автора	Купалова Г.І. (Ред.) Підприємництво: навч. посіб. К.: Компринт, 2020. 400 с
Багатотомні видання	
Видання загалом	Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.
Окремий том	Dark energy and dark matter in the Universe. In three vol. Vol. 3. Dark matter: Observational manifestation and experimental searches. Kyiv: Akadempriodyka, 2015. 356 p.
Серіальні та продовжувані видання	
Журнал	Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка / засн.: Київ. нац. унів. ім. Т. Шевченка. Київ. 2020, № 212 (5).
Бюлетень	Бюлетень Міністерства юстиції України : наук. журн. / засн.: Мін-во юст. України. Київ. 2020, № 6, 24 с.

1	2
ІНШІ ВИДАННЯ	
Законодавчий матеріал	Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI, із змінами та доповненнями. URL: https://zakon.rada.gov.ua . (дата звернення: 15.04.2021).
Матеріали конференцій	Зелений бізнес: життя заради майбутнього. Матеріали VIII Міжнародної науково практичної молодих учених (12-13 квіт. 2020, м. Київ). Київ, 2020. 277 с.
Правила	Правила пожежної безпеки в Україні. Затв. Мін- вом внутріш. справ України 30.12.2014. Чинний від 10.04.2015. Київ: Техніка, 2003. 157 с.
Окремий стандарт	ДСТУ 3017-2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Київ, 2016. 42 с.
Патент	Пат. КМ 98077 Україна. Спосіб одержання йодиду цезію або йодиду натрію для вирощування монокристалів. Опубл. 10.04.2015.
Заявка	Заявка у 2014 06343 Україна, МПК (2014.04) B01J 13/00. Спосіб отримання колоїдного розчину наночасток срібла / О. А. Півоваров, М. І. Воробйова (Україна); заявник та патентовласник ДВНЗ "Укр. держ. хім.-технол. ун-т". № у 2014 06343; заявл. 10.06.14.
Автореферат дисертації	Ковтун В.П. Репутаційні ризики та їх вплив на економічну безпеку підприємства (за матеріалами українських виробників безалкогольних напоїв) [Текст]: автореф. дис канд. екон. наук: 08.00.04 / Ковтун Віта Петрівна; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ, 2017. – 20 с.

1	2
ЧАСТИНА ВИДАННЯ	
Стаття із журналу, збірника, розділ книги	<p>Гура В., Скопенко Ю. Аналіз сучасного стану інноваційного підприємництва в умовах діджиталізації економіки України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. 2020. 2(44). С. 19-23.</p> <p>Bazylevych V., Kupalova G., Goncharenko N., Murovana T., Grynchuk J. Improvement of the Effectiveness of Organic Farming in Ukraine. Problems and Perspectives in Managements. 2017. № 3. P. 97-103.</p> <p>Mazur I., Sazonov R., Smolarek B. Impact of dual listing of companies' shares on their liquidity. Economic Annals-XXI, 2018, 173(9-10), p. 38–42.</p>
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ВІДДАЛЕНОГО ДОСТУПУ	
Опис ресурсу загалом	<p>Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2020. URL: http://www.nas.gov.ua/publications (дата звернення: 15.04.2021)</p>
Опис частини електронного ресурсу	<p>Garfield E. More on the ethics of scientific publication: abuses of authorship attribution and citation amnesia undermine the reward system of science. Essays of an information scientist. URL: http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v5p621y1981-82.pdf (Last accessed: 15.04.2021)</p>
НЕОПУБЛІКОВАНІ ВИДАННЯ	
Звіт про науково дослідну роботу	<p>Розвиток науково-видавничої справи на початковому та сучасному етапах діяльності Національної академії наук України: звіт про НДР (заключний) ВД "Академперіодика" НАН України; кер. Я. С. Яцків. Київ, 2019. 112 с. № ДР 0113U001213</p>
Автореферат дисертації	<p>Ковтун В.П. Репутаційні ризики та їх вплив на економічну безпеку підприємства (за матеріалами українських виробників безалкогольних напоїв) [Текст]: автореф. дис канд. екон. наук: 08.00.04 / Ковтун Віта Петрівна; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ, 2017. – 20 с.</p>

1	2
ЧАСТИНА ВИДАННЯ	
Дисертації	Воскобойнікова-Гузєва О. В. Бібліотечно інформа-ційна сфера України в контексті соціальних трансформацій кінця ХХ ст. – 10-х років ХХІ ст.: концепції стратегічного розвитку, динаміка змін, перспективи: дис. д-ра наук із соц. комунік.: 27.00.03 / Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ, 2019.

Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с. (Інформація та документація). У списку використаних джерел необхідно вказати прізвища та ініціали всіх співавторів незалежно від виду публікації.

2. Позатекстове бібліографічне посилання пов'язують із фрагментом тексту документа, до якого воно належить, за допомогою знаків виноски, які або виносять на верхню лінію шрифту після відповідного тексту та перед позатекстовим посиланням, або складають в одну лінію зі шрифтом основного тексту (у квадратних дужках у тексті та без дужок перед позатекстовим посиланням).

3. Відомості про документ, опублікований іншою мовою, ніж мова основного тексту, у бібліографічних посиланнях незалежно від їх типу (позатекстове, підрядкове, внутрішньотекстове) наводять мовою оригіналу.

Додаток М
Приклад оформлення таблиці

Таблиця 2.1

Перелік іноземних програм, зміст яких відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення і законодавства України

№ з/п	Програма (канал)	Країна- правовлас- ник програми (виробник)	Мова програм	Напрявлення програми (жанр)
1.	«AC Milan Channel»	Італія	італійська	спорт
2.	«Animal Planet»	Велика Британія	англійська,	пізнавальний
3.	«BBC Entertainment (Europe)»	Велика Британія	англійська	розважальний
4.	«GAMETOON BOX»	Велика Британія	англійська	світ електронних розваг
5.	«Sea TV»	Латвійська Республіка	англійська,	розважальний
6.	«Fight Channel World HD»	Республіка Хорватія	англійська	спортивний
7.	«Tele 5»	Республіка Італія	польська	розважальний
8.	«TravelXP»	Велика Британія	англійська	розважальний
9.	«TRT WORLD»	Туреччина	англійська	культурологічн

Джерело: складено автором за матеріалами Державної служби статистики України [2].
(Можливі й інші варіанти посилань, наприклад: "Складено автором", "Складено автором на основі [15, с. 65]", "Розраховано автором на основі [16, с. 28]").

Приклад оформлення ілюстрації

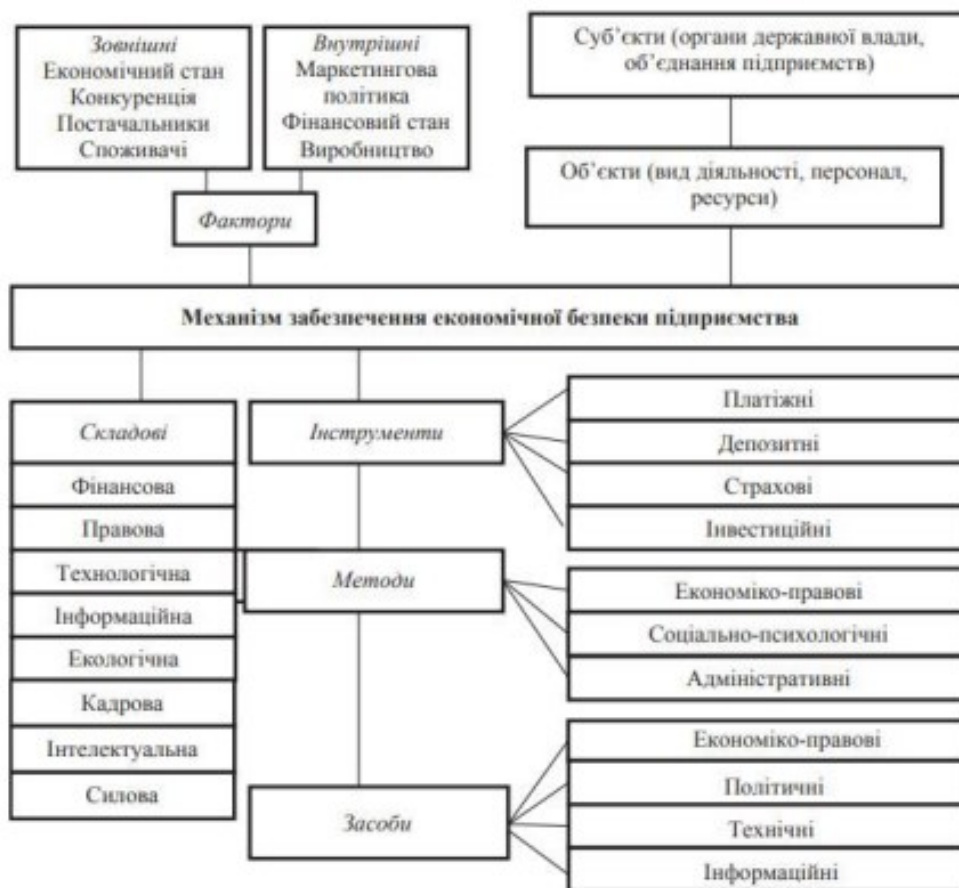

Рис. 2.1 Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства.
Джерело: складено автором на основі [18, с. 24].

(Можливі інші варіанти посилань, наприклад: "Складено автором", "Узагальнено автором на основі [12, с. 5]").

Примітки:

Ілюстрації нумерують послідовно в межах кожного розділу роботи, за винятком додатків. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад, п'ятий рисунок III розділу повинен позначатися "Рис. 3.5".

У додатках ілюстрації нумеруються в межах кожного додатку. У такому випадку, номер ілюстрації має включати позначення додатка (літеру) і її порядковий номер, між якими ставиться крапка. Наприклад, перший рисунок додатку Н має позначатися "Рис. Н.1".

Додаток П

Приклад оформлення формул

$$P = \text{ЧП}/C * 100, \quad (2.1)$$

де P – рентабельність, %,
ЧП – чистий прибуток підприємства, тис. грн.,
C – собівартість продукції, тис. грн.

Примітки:

Формули в кваліфікаційній роботі (якщо їх більше одної) нумерують у межах кожного розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Наприклад, третя формула першого розділу позначається "1.3".

У додатках формули нумеруються в межах кожного додатку. При цьому номер формули складається з позначення додатка (літери) і порядкового номеру формули, між якими ставиться крапка. Наприклад, перша формула додатку П повинна позначатися "П.1", а друга формула – "П.2"

Додаток Р

Основні структурні елементи відгуку наукового керівника
на кваліфікаційну магістерську роботу

ВІДГУК

наукового керівника
на кваліфікаційну магістерську роботу студента другого
(магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 256 - Національна безпека (за окремими сферами
забезпечення і видами діяльності), освітньої програми "Стратегічний
менеджмент у сфері національної безпеки"
Петренка Петра Григоровича
на тему

1. Актуальність та наукова новизна роботи

2. Визначення мети, завдань, предмета, об'єкта випускної
кваліфікаційної магістерської роботи

3. Рівень викладу основного матеріалу

4. Рівень обґрунтованості розробок та пропозицій

5. Оформлення випускної роботи

6. Рівень самостійності

7. Недоліки

8. Рекомендація до захисту

Вчене звання, науковий ступінь,
П.І.Б. наукового керівника

_____ (підпис, дата)

Додаток С

Основні структурні елементи рецензії на кваліфікаційну
магістерську роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну магістерську роботу студента другого (магістерського)
рівня вищої освіти
спеціальності 256 - Національна безпека (за окремими сферами
забезпечення і видами діяльності), освітньої програми "Стратегічний
менеджмент у сфері національної безпеки"
Петренка Петра Григоровича на тему

1. Актуальність та наукова новизна роботи

2. Визначення мети, завдань, предмета, об'єкта випускної кваліфікаційної
магістерської роботи

3. Рівень викладу основного матеріалу, науковий апарат, методологія

Продовження дод. С

4. Рівень обґрунтованості пропозицій, новизна, самостійність роботи

5. Оформлення випускної роботи

6. Недоліки

7. Рекомендація до захисту

Вчене звання, науковий ступінь,
П.І.Б. рецензента _____

(підпис, дата)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
«02» березня 2020 року (протокол №8)

ПОЛОЖЕННЯ
про систему виявлення та запобігання
академічному плагіату у Київському національному університеті
імені Тараса Шевченка

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі — Положення) розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, інших нормативно-правових актів, Статуту Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Положення про організацію освітнього процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також на виконання наказу №84-32 від 06.02.2020 р. «Про запровадження єдиної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка». При укладанні Положення використані Рекомендації з академічної доброчесності для закладів вищої освіти, розроблені у рамках Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) за підтримки Посольства США (рекомендовані листом МОН України від 23.10.2018 р. за №1/9-650).

1.2. Мета Положення

1.3. Врегулювання процедури виявлення та запобігання плагіату в академічних текстах за авторства працівників і здобувачів вищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі — Університет);

1.3.1. Сприяння дотриманню вимог наукової етики і поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності й індивідуальності під час створення авторського твору та усвідомлення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3.2. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Університету, освітньої і наукової діяльності Університету в цілому.

1.4. Основні завдання Положення

1.4.1. Забезпечення дотримання академічної доброчесності:

- здобувачами освіти першого-другого ступенів вищої освіти при виконанні ними кваліфікаційних робіт (дипломних та курсових робіт, проектів);

- здобувачами наукових ступенів доктора філософії і доктора наук при виконанні ними дисертаційних робіт;

- науковими та науково-педагогічними працівниками Університету при підготовці до видання підручників, посібників, монографій, наукових статей та інших видів наукових і навчально-методичних розробок.

1.5. Значення термінів, вжитих у цьому Положенні:

1.5.1. Автор – фізична особа, творчою та інтелектуальною працею якої створено твір.

1.5.2. Твір – результат наукової або навчально-методичної діяльності конкретної фізичної особи або групи осіб (співавторство) у вигляді інформації, що представлена на паперовому носії чи офіційно оприлюднена в електронному вигляді (у тому числі на офіційному Web-сайті або у мережі Інтернет).

1.5.3. Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному Web-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

1.5.4. Академічний плагіат — оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Академічним плагіатом можуть бути визнані: плагіат фрагментів письмових робіт і повних текстів; плагіат ідей, даних, моделей, ілюстрацій тощо; неналежні посилання за відсутності привласнення авторства; помилки цитування (незалежно від того, чи будуть помилки цитування визнані академічним плагіатом, вони є безсумнівним порушенням академічної етики).

Типовими прикладами академічного плагіату є:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін (у тому числі із внесеними навмисними текстовими спотворенням з метою укриття запозичення);
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- дослівне копіювання фрагментів тексту або його дослівний переклад українською з іноземної (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (перепарафразування речень, зміна порядку слів у них, нумерації формул, графіків, малюнків заміна символів в тексті тощо) та без належного оформлення цитування;
- компіляція – створення значного масиву тексту без самостійного вивчення проблеми внаслідок копіювання тексту із різних джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;
- перепарафразування (парафраза) тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;

- відтворення в тексті наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо – крім загальновідомої) з джерела без посилання на це джерело;
- відтворення в тексті оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтва;
- подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есеїв, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами.

1.5.5. Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Типові приклади самоплагіату: дуплікація публікацій (публікація однієї і тієї самої наукової роботи в кількох виданнях, або повторна публікація раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових); дублювання наукових результатів (публікація одних і тих самих наукових результатів в різних наукових працях як нових, які публікуються вперше); подання у звітах з виконання наукових проектів результатів, що містилися у попередніх роботах; агрегування даних (суміщення старих і нових даних без їх чіткої ідентифікації з відповідними посиланнями на попередні публікації); дезагрегування даних (публікація частини раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію).

а. СФЕРА ДІЇ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. **Обов'язковій перевірці на академічний плагіат підлягають:**

2.1.1. Кваліфікаційні робота на здобуття ступеня бакалавра або магістра – на етапі допуску до захисту;

2.1.2. Дисертаційні робота на здобуття ступеня доктора філософії/доктора мистецтва або доктора наук – на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду у спеціалізованій вченій раді;

2.1.3. Рукописи монографій, підручників та посібників, що рекомендуються до видання Науково-методичною радою Університету – на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;

2.1.4. Рукописи підручників та посібників, що рекомендуються до видання вченими радами факультетів/інститутів – на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;

2.1.5 Рукописи статей, тез доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів конференцій, семінарів тощо - на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації.

2.2. Вибірково, за поданням Постійної комісії Вченої ради з питань етики Університету, можуть перевірятися на академічний плагіат тексти, опубліковані до запровадження Системи запобігання академічному плагіату в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі — Система), а саме:

2.2.1. Кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня бакалавра, магістра, або еквівалентного їм ступеня, який був чинний на момент захисту, дисертаційні роботи на здобуття ступеня доктора філософії/ доктора мистецтва або доктора наук;

2.2.2. Підручники, навчальні посібники, монографії та інші наукові праці викладачів та наукових співробітників Університету.

в. АДМІНІСТРАТОР І ОПЕРАТОРИ СИСТЕМИ

3.1. Адміністратор Системи – співробітник Університету, який призначається наказом ректора і відповідає за організацію робіт щодо виявлення та запобігання академічному плагіату в Університеті. Адміністратор Системи взаємодіє з власниками/ розробниками Системи та співробітниками, відповідальними за перевірку академічних текстів на плагіат в структурних підрозділах Університету (далі – Оператори Системи).

Адміністратор Системи організує роботу Операторів Системи, надає інформацію керівництву Університету щодо загального стану процесу перевірки, надає в бухгалтерію Університету інформацію про обсяги використаних ресурсів, які Університет отримує від власників програмної системи контролю на антиплагіат.

3.2. Оператори Системи призначаються наказом/ розпорядженням ректора/проректора за поданням структурних підрозділів, які здійснюють оприлюднення та атестацію/ сертифікацію академічних текстів на факультетах/в інститутах, відділеннях, кафедрах, радах, центрах, редакційних колегіях та оргкомітетах Університету.

Функціональні обов'язки Операторів Системи:

3.2.1. Одержання та належне збереження необхідного програмного та методичного забезпечення. Забезпечення захисту персональних даних відповідно до чинного законодавства.

3.2.2. Прийом від відповідальних осіб академічних текстів на перевірку.

3.2.3. Здійснення перевірки академічного тексту, виготовлення її результатів та передача їх відповідальній особі в електронному вигляді.

3.2.4. Ведення електронного обліку перевірених робіт та використаного обсягу ліміту на перевірку, подача заявок на одержання необхідного ліміту сторінок, підготовка статистичних даних про проведену перевірку.

3.2.5. Направлення перевірених академічних текстів (не меню ніж 1 раз на семестр) до репозиторію академічних текстів Університету.

3.3. Академічні тексти, що подаються для перевірки на виявлення збігів/ідентичності/схожості текстів, повинні бути представлені у форматі *.pdf з можливістю пошуку по тексту та/або у форматах *.doc, *.docx.

3.4. Етапи загальної схеми перевірки академічних текстів на плагіат з використанням відповідної Системи:

3.4.1. Особа, яка відповідає за якість академічного тексту (далі - Керівник роботи), передає в електронному форматі академічний текст Оператору Системи для завантаження в Систему;

3.4.2. Оператор завантажує і контролює процедуру проходження перевірки академічного тексту за відкритими інтернет-джерелами та базами внутрішньої бібліотеки Системи;

3.4.3. Система генерує і зберігає звіт подібності із невід'ємним від нього протоколом процесу перевірки, в якому обов'язково вказуються:

- ПП Оператора Системи;
- точна дата і час проведеної перевірки;
- назва перевіреного академічного тексту;
- перелік назв використаних баз внутрішньої бібліотеки Системи;
- кількість джерел в Інтернеті, які використовувалися для перевірки;

3.4.4. Звіт подібності передається для аналізу та прийняття експертного рішення Керівнику роботи.

с. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ СТУДЕНТСЬКИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

4.1. При перевірці кваліфікаційної роботи (проекту) здобувача освіти особою, яка відповідає за якість академічного тексту є науковий керівник.

4.2. Вчена рада факультету/інституту визначає граничний відсоток текстових збігів, відповідно до якого науковий керівник має право подавати обґрунтування екзаменаційній комісії щодо відсутності плагіату і можливості затвердження позитивного експертного висновку.

4.3. Текст остаточного варіанту кваліфікаційної роботи (далі – Робота) подається здобувачем вищої освіти Керівнику роботи в електронному вигляді на етапі допуску до захисту. Термін подачі роботи має бути достатнім для отримання звіту подібності не пізніше ніж за один тиждень до захисту роботи.

4.4. Керівник роботи надсилає електронною поштою Роботу відповідальному за перевірку Оператору Системи факультету/ інституту відділення/кафедри.

4.5. Оператор Системи завантажує Роботу до Системи і впродовж трьох робочих днів після її завантаження здійснює процес перевірки, генерує звіт подібності. Електронний варіант звіту повертається Керівнику роботи електронною поштою.

4.6. Оператор Системи роздруковує довідку про оригінальність Роботи, включає туди аналітичну частину звіту подібності, яка засвідчує відсоток збігів/ідентичності/схожості, завіряє дані своїм підписом і передає Керівнику роботи.

4.7. Керівник роботи здійснює експертну оцінку Роботи з урахуванням звіту подібності, робить у довідці про оригінальність роботи свій висновок і додає до кваліфікаційної роботи.

4.8. Допуск до захисту проводиться з врахуванням експертної оцінки Керівника роботи результатів щодо відсутності плагіату в Роботі. Якщо Робота допускається до захисту, то здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним.

4.9. Відповідальність за наявність у справі здобувача вищої освіти довідки про оригінальність Робота несе голова Екзаменаційної комісії. У випадку п відсутності він зобов'язаний не допустити здобувача вищої освіти до захисту.

4.10. Якщо Робота містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату, визначені п. 1.4.4, цього Положення, Робота разом з копією звіту подібності (.pdf файл) повертається автору- здобувачу вищої освіти на доопрацювання з можливістю повторного подання на розгляд Керівнику робота.

4.11. Повторна перевірка роботи Оператором Системи відбувається виключно за кошти автора.

4.12. У випадку незгоди здобувача з висновком про оригінальність Роботи автор-здобувач вищої освіти має право подати апеляцію до апеляційної комісії з академічної доброчесності факультету/інституту.

4.13. Апеляційна комісія з академічної доброчесності факультету/інституту затверджується розпорядженням керівника факультету/інституту у складі не менше 3 науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь. Апеляційна комісія розглядає спірні факти звіту подібності. Рішення апеляційної комісії вноситься в довідку про оригінальність роботи і є остаточним.

5.1. Остаточний варіант дисертації разом із заявою щодо самостійності виконання, ідентичності друкованої та електронної версій роботи подається вченому секретарю НДЧ в електронному вигляді. Перевірка на ідентичність друкованої та електронної версій дисертації покладається на здобувача наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук)/доктора наук та наукового керівника/ консультанта.

5.2. Перевірка дисертацій здійснюється за допомогою Системи на предмет наявності чи відсутності текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело оприлюднення (частково або повністю).

5.3. Послуги з проведення науково-технічної експертизи надаються Науково- консультаційним центром Університету.

5.4. Оператором Системи є відповідальна особа Науково-консультаційного центру, яка завантажує електронний варіант роботи до Системи для здійснення перевірки, що генерує звіт подібності.

5.5. Звіт подібності надсилається експерту, який призначається факультетом/ інститутом за галуззю знань та спеціальністю, поданої на перевірку роботи. Експерт надає висновок науково-технічної експертизи щодо наявності чи відсутності академічного плагіату в дисертації. Результати науково-технічної експертизи дають підстави стверджувати, що дисертація здобувача є самостійним дослідженням, в якому відсутні не дозволені компіляції та академічний плагіат.

5.6. У випадку виявлення у дисертації запозичень без належного оформлення посилань чи інших технічних недоліків робота повертається здобувачу на доопрацювання з можливістю повторного подання на перевірку. Причини повернення дисертації мають бути зазначені у висновку експерта окремим пунктом.

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

**здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності 256 - Національна безпека (за окремими сферами
забезпечення і видами діяльності),
освітньої програми "Стратегічний менеджмент у сфері
національної безпеки"**

Укладачі: Ситник Г.П., Таран Є.І.